

Minnesanteckningar från smoltkompensationsmöte, Stockholm 24-25 februari 2016

Ons 24 feb

1. Minna Brodin, Fiskeutredningsgruppen (FUG), hälsade alla välkomna och gick igenom programmet för dagarna.
2. Var och en av deltagarna presenterade sig.
3. Samtliga kompensationsodlingar redogjorde kortfattat gällande utsättningsskyldigheter och arter samt aktuella händelser från föregående år. Året verkar generellt varit bra med lite sjukdomsutbrott och god tillgång på avelsfisk. En viss oro för en ökad sjukdomsbild inför kommande år. Nytt för 2016 var att kompensationsodlingar för inlandet också har bjudits in (Klarälven: Gammelkroppa, Siljan: Särna fiskodling, Storsjön Jämtland: Bonäshamns fiskodling och Göta älv: Långhult lax).
4. **Sammanställning av aktuella domar**
Fredrik Nilsson (FUG) redogjorde om arbetet med att samla in aktuella domar som styr kompensationsodling av fisk i älvarna. En uppmaning till främst ägarrepresentanter att skicka in de efterfrågade uppgifterna (scannat och excel). Mejl med information (excel-mall) om detta har skickats ut. Detta kan tex utgöra grund för omprövning av Carlinmärkning etc.
5. **Smoltkontroll**
Stefan Stridsman (FUG) redovisade den besiktning av fisk som FUG-gruppen utför vid kompensationsodlingarna (se separat presentation). Diskussion om eventuella avdrag för fenskador klass 3 och smoltgrad 3.
6. **Returlax- resultat från projektet om funktionella metoder för odling av laxsmolt**
Anders Alanärä (SLU) redovisade om förutsättningar för att odla en "vildlik" smolt (se separat presentation). Rapport om detta finns på Energiforsk hemsida:
[Rapport naturanpassad laxsmolt](#)
7. **Erfarenheter med flytfoder, utfodringsteknik och romsortering**
Åke Forssén (Vattenfall) redogjorde för egna erfarenheter vid fiskodlingen i Norrfors. Bl.a. erfarenheter från romgruppering för att göra ett tidigt vägval mellan 1 och 2-årig smolt. De romkorn som blir 2-årig smolt är mindre. Test har skett i två grupper. Inför 2016 kommer gruppering i tre grupper att testas.

8. **Uppdatering av resultat från försöket med oklippt 1-årig fisk i Ångermanälven**
Mikael Lidström (Vattenfall) redogjorde för det försök med 1-årig lax som startade 2007 (se separat presentation).

10. **Information från Jordbruksverket**

Hanna Nilsson (Jordbruksverket, kontrollenheten) informerade om myndighetens arbete som berör/kan beröra kompensationsodlingar. Bland berördes riskklassning, kontrollbesök, centrala vattenbruksregistret (CVR) mm.

11. **Genetiska analyser av nära 100 år gamla laxfjäll – vilka förändringar kan man se?**

Johan Östergren (SLU) redogjorde för nyligt genomförd genetikprovtagning av fjäll från 1920-talet och framåt. Vi har generellt fått laxstammar som är mer lika varandra idag i Östersjön. Mörrumsån och i viss mån Öreälven har det skett större förändringar, nuvarande genetiskt material skiljer sig markant mellan historiskt och nuvarande. För Mörrum kan det bero på felvandring (M74) eller utplanteringar av andra stammar som gjordes under 1970 och 80-talen pga liten tillgång på lax. Öreälven inslag av icke ursprungligt material. Utveckling i provtagning har gjort det möjligt att provta avelsfisk för att undvika för stor andel felvandrare eller att syskon används vid avel. För ytterligare information, se separat presentation.

12. **Märkningsmetoder, om uppdrag från HaV och Lst Västernorrland**

Johan Östergren (SLU) redogjorde om ett kommande uppdrag från HaV och Lst Västernorrland.

13. **Genprovtagning i Kvistforsen**

Kenneth Karlsson (Statkraft) redogjorde om hur man vid Kvistforsen använt genetik för att kunna sortera bort eventuella syskonkullar eller inslag av oönskad stam etc.

14. **Fiskmarknad 2016**

Stefan Stridsman (FUG) informerade om Fiskmarknad 2016 som kommer att hållas i Luleå 23-25 augusti [Hemsida](#)

Tor 25 feb

15. **HaV – Förvaltning av lax och öring**

Anders Skarstedt (HaV) redogjorde för det regeringsuppdrag som slutfördes under hösten 2015, se separat presentation. Se även presentationen.

16. **Information från SVA om aktuellt sjukdomsläge**

Charlotte Axén (SVA) redogjorde för förekomst och utbrott av fisksjukdomar under 2014 och 2015, framförallt den ökade laxdödligheten och kopplingen till UDN. Mycket

bilder har kommit in, svårt att säga så mycket utifrån dessa. Många visar UDN-liknande symptom med start kring huvudet. UDN även påvisat i Laholm hösten 2016. Från Mörrum har Yersinia påvisats. Även BKD-garantin togs upp. JV utredning om BKD-garantin pågår. Garantier har fått till 2021. När det gäller ansvar så ligger det på HaV för vild fisk och jordbruksverket för odlad fisk. SVA har inga anslag för att undersöka vild fisk. Mer se separat presentation.

17. Kammarkollegiet – Utfasning, omprövning och alternativ kompensation

Torgny Norberg och Henrik Malmberg redogjorde för Kammarkollegiets arbete och sin syn på frågor kring kompensationsodling. Vilka verktyg kan användas och hur? Tillståndsprovning, kompensationsåtgärder, omprövning på verksamhetsutövarens eller myndighetens initiativ. Mer se separat presentation.

18. Energiforsk – Uppföljningsmetoder och fiskhälsa

Sara Sandberg (Energiforsk) presenterade organisationens arbete med fiskhälsofrågor, se separat presentation. Hon flaggade för en kommande workshop om uppföljningsmetoder under våren.

19. Utsättningsstrategier

Vi gick översiktligt igenom de utsättningsstrategier som tillämpas vid de olika odlingarna.

Lagan sätts kvällstid kl 21.00 i spillfåran. April-maj efter beteende. Nissan är olika platser efter diskussion med länsstyrelsens. Svälttid ca 2 veckor innan utsättning.

Västana överenskommelse om utsättning sker i samband med besiktning. Maj månad beroende på grupperingar (inom 2-3 veckor). Stänger av sportfisket och sätter smolten 22:00. Inga transporter. Bara ett-årig smolt sedan 6-7 år tillbaka.

Brobacken sätter via ledning ner i älven. Dammar har funnits tidigare som inte fungerat så bra (fågelpredation). Direktutsättning till älven från 2016.

Ljusnan sätts direkt ut i älven i mörker. 2 åringar i maj (7-8 grader). Lax 1 årig andra veckan i juni.

Galtström. Transport till avelsbassäng, aklimatisering och utsättning ca kl 20:00.

Bergeforsen. Bara 1-årig, sätts kvällstid ca 22.00 via avlopp från bassängerna. Samråd med länsstyrelsen innan. Sik sätts ut som ensamrig i september också via avlopp direkt till älven.

Långsele /Forsmo Transport, 1 mil till timmerränna som utsättningsbassäng. Utsättning på kvällstid. Både havsöring och lax. Numera ca en månad tidigare än för några år sedan. Sätts även i inlandet med bil.

Särna Både transport nedströms i ån samt direkt till älven. Yngelutsättningar till olika platser i olika temperaturer. Tempanpassningen till utsättningsplatserna börjar redan i odlingen.

Bonäshamn i Indalsälven. Yngel i vattendrag. Fungerar bra i Kallsjöns tillflöden. Storsjön sätts större öring. Provfisken görs som uppföljning. Goda återfångster i Storsjön. Egna transporter. Flera utsättningsplatser både vår och höst.

Norrfors. Utsättning sker i anslutning till kraftverket eller på plats utsedd av Fiskeriverket (Länsstyrelsen). Släpps nu direkt till gamla älvfåran på kvällen. Ökad tappning i spillfåran i samband med detta. 2-årigt sätts kring 20 maj, mitten av juni sätts 1-årig fisk. Saltvattenstest görs innan. Fick hålla kvar ettårig fisk 2015 pga saltvattenstest där fisken dog. Går ut som tvåårig istället. Högst 30 % av balansen får underskridas årligen, senast 4 år senare ska det regleras. Bedömning av ettårig smolt ska ske enligt kriterier från tillsynsmyndigheten.

Gideälven Smolten kommer från Kvistforsen. Temperaturreglering mot älvtemperatur sker innan utsättning. **Kvistforsen** sätter direkt från odlingen till älven via rör.

Hedens odling, sätts direkt till strömfåran nattetid efter besiktningar och saltvattenstest. Spill sker normalt under denna tid. 7 grader och stigande temperatur. Öring sätts 9 olika platser i magasinen. 5-årig utsättningsbalans.

20. Genomgång av gruppdiskussioner kring fiskmärkning

HaV:s uppdrag till SLU angående märkningsförsök, hur ser det ut? Anders skickar ut underlaget/uppdraget till deltagarna.

21. Nästa möte

Bestämdes att hållas 22-23 februari 2017.